Motion till riksdagen 1986/87:Fi709

Ivar Franzén och Kjell A. Mattsson (c)

Personlig investeringsdepå

Sparekonomi i stället för låneekonomi

Obalansen i Sveriges ekonomi beror i hög grad på ett för lågt sparande och en upplåning som belastar framtiden. Speciellt viktigt är att öka hushållssparandet och samtidigt minska budgetunderskottet, rundgången av skattepengar och underskottet i våra affärer med utlandet.

Personlig investeringsdepå har *som målsättning:*

- att öka hushållssparandet
- ett decentraliserat kapitalägande. I dag kan pengar sparas skattefritt genom bl. a. pensionsförsäkringar. Försäkringsbolag och en rad andra institutioner utgör ett "skattefrälse" som drar till sig mycket privatkapital. Det medför ett centraliserat kapitalägande med mycket stor maktkoncentration och mycket små möjligheter för den enskilde att påverka hur "sparkapitalet" skall utnyttjas
- att gynna produktiva investeringar och öka den andel av kapitalet som är i produktivt arbete. Den personliga investeringsdepån gör de flesta skatteplaneringsinvesteringar onödiga, och det innebär att kapitalet kan användas bättre – mer produktivt
- att stimulera till extra arbetsinsatser. Övertid och extra inkomster blir skattefria om de används produktivt. Ger långt större stimulanseffekt än 10 % sänkt marginalskatt.

Den personliga investeringsdepån skall finnas hos den lokala banken – nära och överblickbart. I depån kan placeras banksparande, obligationer och aktier samt avkastningen från dessa tillgångar.

Tillgångar/inkomster som tillförs depån befrias från kommunalskatt och statlig grundskatt. Statlig tilläggsskatt utgår i vanlig ordning på bruttoinkomsten.

Depåägaren kan låna ur sin depå utan skattekonsekvenser till:

- finansiering av eget boende
- insatser i eget producerande företag
- de övriga produktiva investeringar som angivits i särskild förteckning.

Tas pengar ut från kontot för konsumtion, sker en schablonbeskattning med 50 % eller det lägre belopp som blir aktuellt om uttaget läggs till årets inkomst.

Vid arvsskifte eller liknande sker motsvarande schablonbeskattning på 50 %, varefter arvsskatt tas ut på kvarstående belopp i vanlig ordning.

Genom den personliga investeringsdepån blir behovet av utjämningskon-

to, typ skogskonto, obehövligt. Pensionsförsäkringar av typ kapitalförsäkringar behövs knappast. Många transaktioner som i dag görs för att undgå skatt och ofta innebär improduktiva investeringar blir inte längre lockande. Genom insättning på PID (personlig investeringsdepå) kan extra inkomster, t. ex. övertid, sparas utan skattekonsekvenser och tas ut när de bättre behövs eller lånas till produktiva investeringar.

Hela skattesystemet kan väsentligt förenklas och vi tar ett första, men mycket betydelsefullt steg mot utgiftsskatt.

För bostadsfinansieringen får PID betydande positiva effekter:

- Lånemöjigheten från PID ökar möjligheten att "spara" i egen bostad. Det minskar i motsvarande grad behovet av lån
- Ökat sparande ger ökad tillgång på kapital och därmed lägre ränta. Lägre ränta och ökat sparande minskar behovet av bostadssubventioner
- Viktigt är att följa upp de bättre finansieringsmöjligheterna med en sanering av nuvarande fastighetsbeskattning, som medför en betydande rundgång av skattepengar. En sådan sanering kommer att minska behovet av bostadssubventioner med miljardbelopp.

Skulle spareffekten bli alltför stor kan den regleras genom att det belopp som årligen får tillföras PID begränsas. Samtidigt är det viktigt att utnyttja sparviljan hos dem som har stora sparmöjligheter.

Företagen har redan PID

Det är viktigt att se till att tillgängligt kapital uträttar ett nyttigt arbete. "Arbetslöst" kapital är en dåligt utnyttjad resurs.

Staten har på olika sätt försökt att stimulera produktiv användning av kapital. Ett exempel är den minskade skatt som Volvo och Saab får genom regeringens medgivande till dessa företag att för industriinvesteringar, i första hand i Uddevalla och Malmö, får utnyttja 25 miljarder av sina investeringsfondsmedel.

Kortsiktigt innebär detta beslut att staten förlorar ca 13 miljarder kronor i skatt men eftersom investeringar som genomförs med investeringsfondsmedel direktavskrivs, minskar företagens framtida avskrivningsmöjligheter.

Detta bör resultera i framtida högre vinster och därmed mer skatt. En lånefinansiering av investeringen skulle ha gett både ränteavdrag och fullt avskrivningsunderlag, vilket starkt skulle ha begränsat framtida vinster/skatter.

Det är således sannolikt att staten på sikt får tillbaka de skatteintäkter som kortsiktigt går förlorade. Samtidigt blir företagen mer solida och klarar därmed bättre såväl svängningar i konjunkturen som nödvändiga utvecklingskostnader.

Om det anses vara riktigt att medge en uppskjuten beskattning för företag vid en produktiv användning av tillgängligt kapital, varför kan då inte motsvarande förhållande gälla för den enskilda människan?

Hemställan

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställer vi

att riksdagen beslutar att hos regeringen hemställa om konkreta förslag avseende personlig investeringsdepå enligt de riktlinjer som anges i motionen.

Stockholm den 27 januari 1987

Ivar Franzén (c) *Kjell A. Mattsson (c)*